

aradi színigazgató 45 tagból álló társulatával jött Pozsonyba és húsvét hétfőjén kezdte meg előadásait. Társasága két egyfelvonásos operettben mutatkozott be a pozsonyi közönségnek. Szigetiné Hirtling Mária — a magyar társaság gyöngye — érzelmes szerepekben kiváló nyújtott, játéka szívhez szóló volt. A férfiak közül Jánosi Emil kiváló jellemszínész, Tamásy József a magyar paraszt utolérhetetlen ábrázolója. Kecsés Károly pedig a kómikus szerepek mestere.

Szerdahelyi Kálmán, a budapesti Nemzeti Színház kiváló művésze, 1867. jún. 29-én látogatott el Pozsonyba, a Nemzeti Színház több tagjával. Tóth Kálmán eredeti vígjátéka, »A király házasodik« került színre az első este. A pozsonyi magyarságnak három éve nem volt magyar színháza s már ezért is megtelt a színház az első estén. A darab kiállítása, a ruhák rendkívül szépek voltak, a színészek pedig remekeltek és művészi képességüket fényesen igazolták, úgy hogy másnapra zsúfolásig megtelt a színház. Bár minden egyes színész tudásának legjavát adta, az együttesből mégis Paulayné, Lendvayné, Niczkyné, Paulay és Szerdahelyi játéka emelkedett ki. Szigeti a saját darabjában, »A falusiak«-ban remekelt. Az együttes műsora meglehetősen változatos volt, bár főleg vígjátékok kerültek színre. Az előadásokat szép számú közönség látogatta s ha nem is telt meg mindennap a színház, annyi bizonyos, hogy eddig még egyetlen magyar társaság sem bírta a közönség érdeklődését ily mértékben felkelteni.

Bokody Antal székesfehérvári társulata 1873 május 7-én vonult be a városi színházba. Vendégjátékát Tóth Kálmánnak »Nők az alkotmány«-ban című vígjátékával nyitották meg. Ugy a társulat, mint az előadások is jók voltak s ha nem is játszottak állandóan telt ház előtt, mégis voltak estéi, amelyeken a pénztár előtt olyan tolongás volt észlelhető, amilyent magyar társaság még nem ért meg Pozsonyban.

1874. január 24-én alakult meg Pozsonyban az első »színi-bizottság«, amely szintén a magyar színészet állandósításának jelszavát tűzte zászlajára.

Bokody 1874 április 5-én Szigligetinek »A rab« című népszínművével nyitotta meg

második vendégszereplését Pozsonyban, melyet május 18-án zárt le. Vendégjátékának két kiemelkedő eseménye az április 19-én Liszt Ferenc tiszteletére adott díszelőadás, melyen a halhatatlan zeneköltő személyesen is megjelent és Szerdahelyiné Prielle Kornélia, a Nemzeti Színház nagy művésznőjének május 12-től 15-ig tartó négynapos vendégszereplése.

1875-ben Follinus János játszott itt társulatával és olyan nagy népszerűsége tett szert, hogy 1876-ban megismételte vendégszereplését. 1875-ben Follinus meghívására játszott Pozsonyban először Blaha Lujza, »a nemzet csalogánya«.

1877-ben és 1878-ban Szilágyi Béla székesfehérvári szintársulata kereste fel Pozsonyt, ahol ők hozták először színre »Bánk bán« operáját.

1879-ben Beödy győri szintársulata vendégszerepelt.

1880-ban Mándoky, a következő esztendőben Mosonyi és Geröffy voltak itt társulatukkal.

Mivel a régi pozsonyi színház, melyben Thália papjai több mint száz esztendőn keresztül hirdették a színművészet dicsőségét, magasztos céljának már nem felelt meg, 1884. szeptember 25-én kezdték meg lebontását. A pozsonyi magyar és német közönség példás áldozatkészségéből létesült a ma is fennálló új színház, amelyet 1886 szeptember 22-én országos ünnep keretében, a magyar kormány képviselőinek jelenlétében Jókai Mór prologja után, Erkel Ferenc »Bánk bán«-jával, a budapesti opera művészei nyitották meg.

Az új színház első három évében Mosonyi Károly játszott Pozsonyban. Őt Krecsányi Ignác követte, aki el nem évülő érdemeket szerzett a pozsonyi magyar színészet fejlesztése terén.

1899-től 1902-ig Relle Iván kétnyelvű társulata kísérletezett Pozsonyban. Alatta a Bécsből állandóan idehívott művészek vendégszereplése következtében fellendült a német színészet és válságba kerültek a magyarok. Miután Relle megbukott, Szendrey Mihály vette kezébe a pozsonyi magyar színészet ügyét, határozott sikerrel. Az ő távozása után, 1905-ben, Pozsony városának törvényhatósága egyhangúan megszavazta a magyar színészet állandósítását. Ennek következtében a magyar